

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗИНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

дисципліни

«ВСТУП ДО ФАХУ»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**
галузь знань **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітні програми **«Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни **обов'язкова**
факультет **міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладач:

доц. кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії
Шедякова Т. Є.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

ПЛАН ЛЕКЦІЙ

з дисципліни

«ВСТУП ДО ФАХУ»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**
галузь знань **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітні програми **«Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни **обов'язкова**
факультет **міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладач:

доц. кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії
Шедякова Т. Є.

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Вступ до фаху»

Зміст. Предмет вивчення дисципліни, її місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно- методичне забезпечення.

Тема 2. Міжнародні економічні відносини в системі світового господарства

Зміст. Світове господарство (СГ): сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку. Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу. Типологізація країн – суб'єктів світового господарства. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Місце окремих угруповань країн у СГ і МЄВ. Провідне значення економічно розвинених країн. Країни, що розвиваються: поняття, загальні ознаки та місце у світовій економіці. Соціально-економічна структура.

Тема 3. Міжнародні торговельні відносини

Зміст. Зростання ролі міжнародної торгівлі (МТ) на сучасному етапі. Міжнародна торгівля як форма МЄВ. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Особливості розвитку МТ. Вплив НТР на структуру міжнародної торгівлі. Зміни в товарній структурі МТ. Стандартизація товарів на світовому ринку. Міжнародні товарні номенклатури. Штрихові коди. Міжнародна асоціація товарної нумерації «GSI». Асоціація «GSI–У країна». Регіональна структура (географічний розподіл) МТ. Структура світового товарообігу. Головні причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі економічно розвинених країн. Роль країн, що розвиваються в МТ. Місце нових індустріальних країн (НІК) у світовій торгівлі. Країни з перехідною економікою в МТ. Проблеми реструктуризації зовнішньої торгівлі нових незалежних держав (ННД). Монополізація світової торгівлі. Види товарних ринків за ступенем монополізації. Закритий і відкритий сектори світового ринку, їх особливості. Кон'юнктура товарних ринків – сутність, фактори формування і розвитку, система показників вивчення й основні форми виявлення. Ціноутворення на світовому ринку. Ціна як важливий показник кон'юнктури товарних ринків. Світова ціна, її ознаки. Фактори ціноутворення. Множинність цін на світовому ринку. Рівні світових цін: Інформаційна система світових цін товарних ринків. Проблеми нееквівалентного обміну. Поняття «умови торгівлі» і його економічний зміст.

Тема 4. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва

Зміст. Міжнародний поділ праці (МПП) – вихідна основа розвитку СГ і МЄВ. МПП як форма прояву суспільного поділу праці. Етапи розвитку

МПП. Фактори поглиблення МПП. Вплив технологічної революції на МПП. Головні організаційно-економічні форми втілення МПП. Система міжнародного поділу праці та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Проблеми і передумови участі України в МПП.

Тема 5. Міжнародні економічні відносини у сфері послуг.

Зміст. Значення світового ринку послуг, передумови його формування. Специфічні ознаки міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрямки.

Секторальні ознаки розвитку міжнародних ринків послуг. Міжнародні інжинірингові послуги. Міжнародний консалтинг. Міжнародний аутсорсинг. Міжнародні телекомунікаційні, фінансові, страхові послуги. Туристичні послуги на світовому ринку. Міжнародні туристські потоки. Фактори розвитку міжнародного туризму. Франчайзинг у системі міжнародних послуг. Регулювання умов використання товарних знаків, Мадридська угода про їх міжнародну реєстрацію. Міжнародний лізинг, його види. Головні країни-експортери лізингових послуг. Значення міжнародного лізингу в МТ та міжнародній інвестиційній діяльності. Проблеми участі України в міжнародній торгівлі послугами.

Тема 6. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Зміст. Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. Міжнародний рух капіталу: суть, чинники, форми. Інвестиційний клімат. Види зарубіжних інвестицій, їх масштаби. Зміни частки головних економічних центрів у вивозі капіталів. Основні потоки міжнародного обміну капіталами. Макроекономічні наслідки вивозу капіталу для країн-донорів та країн-реципієнтів. Вивіз капіталу як фактор інтенсифікації міжнародної інвестиційної і виробничої діяльності. Іноземні інвестиції в економіці України. ТНК – головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх сутність і еволюція, сучасна стратегія. Типи монопольних об'єднань. Роль внутрішньо корпоративного обміну. Суперечності між ТНК і національно-державною формою політичної організації суспільства. Регулювання діяльності ТНК. Роль фінансово-промислових груп (ФПГ) у розвитку міжнародного виробничого співробітництва. Спільні підприємства (СП). Передумови й особливості розвитку спільного підприємства. Організаційно-правові й економічні форми створення і функціонування СП. Масштаби, рівень і динаміка розвитку СП. Міжнародні стратегічні альянси (МСА). Роль МСА у сучасному науково-технічному міжнародному співробітництві. Вільні економічні зони (ВЕЗ). Класифікація ВЕЗ, особливості функціонування. Діяльність ВЕЗ у різних країнах. Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні.

Міжнародні фінансові ринки та рух капіталу. Міжнародні фінансові центри, передумови їх функціонування. Податкові гавані. Офшорні зони. Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності: суть, його цілі, інструменти.

Тема 7. Міжнародна міграція робочої сили

Зміст. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили та етапи розвитку. Масштаби, форми й основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Види міжнародної міграції. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації («золотих комірців») і проблема «відпливу інтелекту». Роль НТР у розвитку міграції робочої сили, наукових та інженерно-технічних кадрів. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн. Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння й експорту. Міжнародні монополії і ринок праці. Форми і засоби експлуатації робочих-іммігрантів. Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Міжнародна організація праці (МОП), Міжнародна організація з питань міграції (МОМ) та їх роль у вирішенні питань безробіття і захисту прав трудящих. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення зайнятості населення. Гнучкість ринку праці. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Тема 8. Міжнародний науково-технічний обмін

Зміст. Передумови науково-технічного співробітництва (НТС). НТС як форма МЄВ. Традиційні і нові форми НТС країн світу. Вплив НТР на розвиток міжнародного НТС. Міжнародний рух технологій та механізм їх передачі. Спільні наукові дослідження. Міжнародні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Обмін науково-технічними досягненнями і досвідом. Взаємні консультації з основних питань НТС. Розробка науково-технічних прогнозів. Співробітництво у галузі науково-технічної інформації, винахідництва та патентної справи. Спільні наукові дослідження щодо захисту навколишнього середовища, у медицині, освоєнні космосу і Світового океану. Напрями НТС – електронізація господарства, його автоматизація, нові види конструкційних матеріалів, біотехнології, атомна енергетика та ін.

Тема 9. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Зміст. Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність, елементи. Поняття валюти й її види. Конвертованість валют. Валютний курс, його види. Валютний паритет. Котирування валют. Крос-курс. Валютні ринки та валютні операції. Принципи, форми та інструменти валютної політики держав з відкритою економікою. Еволюція світової валютної системи. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська

валютні системи. Європейська валютна система в повоєнний період. Валютно-фінансова система країн ЄС. Роль долара як світової валюти. Еволюція ролі та перспективи золота в міжнародних валютно-фінансових відносинах. Проблема диверсифікації міжнародних валютних резервів. Механізм міжнародних розрахунків. Платіжний і розрахунковий баланси, їх структура. Платіжний баланс як індикатор взаємин національної економіки з зовнішнім світом. Методи регулювання платіжного балансу. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні проблеми платіжних балансів країн світу.

Тема 10. Міжнародні кредитні відносини

Зміст. Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод. Умови надання кредитів. Кредитні міжбанківські ставки. Класифікація кредитів. Передумови формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів (СРПК), його функції. Різновидність операцій на СРПК. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Сутність та особливості розвитку євrorинку. Фактори розвитку євrorинку та його сектори. Валютна й інституціональна структура СРПК. Система SWIFT. Роль транснаціональних банків у розподілі та перерозподілі міжнародних позичкових ресурсів. Регіональні зміни у сфері зовнішніх запозичень. Проблеми зовнішньої заборгованості у МEB. Форми, структура і масштаби зовнішньої заборгованості. Інструменти управління зовнішнім боргом країн. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Тема 11. Міжнародна економічна інтеграція

Зміст. Міжнародна економічна інтеграція (MEI) - закономірність розвитку світового господарства і МEB. Сутність, цілі і значення MEI, основні ознаки. Передумови і фактори розвитку MEI як якісно нового рівня МEB. Головні учасники й організатори процесу MEI, його сучасні особливості. Форми MEI. Етапи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань. Економічні ефекти інтеграції. Регіональний характер MEI як її особливість. Регіональні Інтеграційні об'єднання економічно розвинених країн. Об'єктивні передумови, політичні й економічні цілі, основні етапи розвитку західноєвропейської економічної інтеграції. Єдність економічної системи країн ЕС. Особливості розвитку аграрної сфери. Створення західноєвропейської моделі єдиного промислового і науково-технічного розвитку. Єдина науково-технічна політика. Інституціональна структура і політико-правові механізми ЄС. Політика ЄС відносно третіх країн та їх угруповань. Проблеми подальшого розширення ЄС. Україна й ЄС. Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). ЄС – ЄАВТ. Північноамериканська економічна інтеграція. Формування Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА). США у світових інтеграційних процесах. Глобальна політика США щодо процесів

європейської економічної інтеграції. Інтеграційні процеси в економіці країн, що розвиваються. Роль МЕІ у здійсненні НМЕП.

Тема 12. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин

Зміст. Поняття «міжнародні економічні організації» (МЕО). Роль МЕО в системі МЄВ. МЕО як вияв тенденції багатостороннього економічного співробітництва. Головні функції, принципи і методи діяльності МЕО, механізм управління, фінансові кошти. Участь країн у МЕО як одна з форм реалізації їх суверенітету. Сучасна система МЕО, їх класифікація. Економічна діяльність ООН, її рівні. Система головних органів ООН. Генеральна Асамблея. Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОП). Програми ООН. Регіональні комісії ООН з соціальних і економічних питань. МЕО поза системою ООН. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (БАГІ). Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Фонди МВФ. Програми МВФ в Україні. Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі регулювання валютно-кредитних відносин. Група десяти (Паризький клуб). Лондонський клуб. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Головні напрями діяльності ЄБРР в Україні. Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), особливості його діяльності. Регіональні банки реконструкції та розвитку в Африці, Азії, Латинській Америці, їх роль у економічному розвитку країн, що розвиваються. Основні ризики та можливості для міжнародного бізнесу. Особливості управління ризиками. Управління ризиками корпорацій.

Тема 13. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

Зміст. Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЄВ. Передумови входження України до світового економічного простору. Проблеми економічної безпеки. Трансформація структури зовнішньої торгівлі. Реалізація конкурентних переваг. Україна в міжнародних інвестиційних відносинах. Стабілізація виробництва та його структурна перебудова, залучення іноземних інвестицій. Створення конкурентного середовища. Досягнення експортно-імпоротної збалансованості. Зменшення рівня бартерного обміну. Національні економічні інтереси України у сфері МЄВ: регіональні, субрегіональні і локальні. Головні напрями розвитку МЄВ: розвиток двосторонніх міжнародних відносин, розширення участі у європейському регіональному співробітництві, співробітництво в межах СНД, членство в міжнародних організаціях. Пріоритети України в

регіональному співробітництві. Проблеми співробітництва з ЄС. Нові регіональні напрями зовнішньоекономічних зв'язків України. Україна – член СОТ: зовнішні детермінанти економічного розвитку країни. Переваги та загрози лібералізації внутрішнього ринку та зовнішньої торгівлі.

Тема 14. Економічна єдність світу і глобальні проблеми міжнародних економічних відносин

Зміст. Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації СГ. Роль НТР у зближенні якісних характеристик сучасного виробництва. Глобалізація економічного розвитку і роль МЕВ у налагодженні зв'язків національних економік зі світовим господарством, формуванні елементів глобальної економіки. Світова економічна рівновага, механізм її регулювання. Русійні сили й особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми. Моделі економічного розвитку. Глобальні інвестиційні цикли. Глобальні проблеми СГ і МЕВ. Міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем. Шляхи вирішення глобальної продовольчої проблеми. Глобальна енергетична проблема. Міжнародний тероризм у контексті безпеки світової спільноти. Координація міжнародної економічної політики.

Тема 15. Глобалізація та глобальні проблеми людства

Зміст. Сутність та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства. Причини формування глобалізаційних процесів. Позитивні і негативні наслідки глобалізації. Фінансова глобалізація. Ключові елементи фінансової революції. Класифікація глобальних проблем. Шляхи вирішення глобальних проблем. Наслідки глобалізації та антиглобалізм. Глобальні проблеми. Географічний поділ МЕВ. Міжнародне економічне співробітництво та інтернаціоналізація господарської діяльності. Урбанізація і агломерація світової економіки.

Тема 16. Міжнародні корпорації у світовому господарстві

Зміст. Сутність поняття «транснаціональна корпорація». Схожості і відмінності між транснаціональними корпораціями (ТНК) і багатонаціональними (мультинаціональними) корпораціями (МНК). Причини виникнення ТНК. Етапи еволюції транснаціональної діяльності корпорацій. Типи ТНК. ТНК як агент глобалізації світової економіки. Транснаціоналізація. Середовище функціонування транснаціональних корпорацій. Розвиток транснаціонального бізнесу та необхідність контролю за діяльністю ТНК. Проблеми розвитку міжсистемних та внутрішньосистемних діалогів.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

з дисципліни

«ВСТУП ДО ФАХУ»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**
галузь знань **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітні програми **«Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни **обов'язкова**
факультет **міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладач:
доц. кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії
Шедякова Т. Є.

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Вступ до фаху»

Теми доповідей:

1. Предмет вивчення дисципліни «Вступ до фаху», її місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання.
2. Значення в підготовці спеціалістів. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу «Вступ до фаху», його інформаційно-методичне забезпечення.
3. Сутність міжнародних економічних відносин, їх основні ознаки.
4. Суб'єкти міжнародних економічних відносин.
5. Особливості держави як суб'єкта міжнародних економічних відносин.
6. Основні рівні міжнародних економічних відносин.
7. Принципи, за якими відбувається формування та розвиток міжнародних економічних відносин.

Література:

1. Вступ до спеціальності «Міжнародні економічні відносини»: навчальний посібник / А. П. Голіков, Н. А. Казакова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 116 с.
2. Вступ України до СОТ: новий виклик економічній реформі / Бураковський І. В., Хендріх Л., Хоффманн Л. та ін. – Київ : Альфа-Принт, 2003. – 291 с.
3. Глобалізація світового господарства: геопросторовий вимір: монографія / О. О. Любівцева та ін. – Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2010. – 160 с.
4. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
5. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
6. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – К. : Знання, 2006. – 406 с.
7. Міжнародні стратегії економічного розвитку: підручник / Ю. В. Макогон та ін.; за заг. ред. Ю. В. Макогона. – Вид. 3-тє, доп. й випр. – К.: Освіта України, 2009. – 420 с.
8. Мокій А. І. Міжнародні організації : навч. посіб. / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 280 с.
9. Романчиков В.І. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В.І. Романчиков, І.О. Романченко. – К. : ЦУЛ, 2008.– 256 с.
10. Світова економіка: підручник / А. С. Філіпенко та ін.; голов. ред. С. В. Головка. – К.: Либідь, 2007. – 638 с.
11. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2008. – 408 с.

Тема 2. Міжнародні економічні відносини в системі світового господарства

Теми доповідей:

1. Внутрішнє середовище розвитку міжнародних економічних відносин.
2. Зовнішнє середовище розвитку міжнародних економічних відносин.
3. Приклади предметної, подетальної і технологічної спеціалізації країн.
4. Міжнародне виробниче кооперування: основні напрямки і тенденції розвитку.
5. Міжнародна спеціалізація національної економіки і тенденції її зміни в сучасних умовах.
6. Діалектика внутрішньоекономічних і зовнішньоекономічних інтересів країни.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
3. Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини : підручник / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. – К. : Кондор, 2009. – 266 с.
4. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – 7-ме вид., стереот. – К. : Знання, 2008. – 406 с.
5. Международные экономические термины : словарь-справочник / А. П. Голиков, П. А. Черномаз. – К. : Центр учебной литературы, 2008. – 376 с.
6. Міжнародна економіка : підручник / [Ю. Г. Козак, Д. Г. Лук'яненко, Ю. В. Макогон та ін.] ; за ред. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю. В. Макогона ; М-во освіти і науки України. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 560 с.
7. Романчиков В. І. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / В. І. Романчиков, І. О. Романченко – К. : ЦУЛ, 2008. – 256 с.
8. Світова економіка : підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач та ін. – К. : Либідь, 2007. – 640 с.
9. Фомішин С. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / С. В. Фомішин, Ю. В. Колесник. – Львів : Новий Світ – 2010. – 356 с.

Тема 3. Міжнародні торговельні відносини

Теми доповідей:

1. Класичні теорії міжнародної торгівлі.
2. Характеристики основних теорій міжнародної торгівлі.
3. Гіпотеза переважного попиту Ст. Ліндера.
4. Модель життєвого циклу продукту Р. Вернона.
5. Моделі внутрішньогалузевої торгівлі іБ. Баласса.
6. Модель технологічного розриву М.Познера.

7. Теорія конкурентних переваг М. Портера.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
3. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі / І. Бураковський. – К.: Основи, 2000. – 241 с.
4. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей / П. Линдерт ; пер. с англ. – М.: Издательская группа «Прогрес» Универс, 1992. – 515 с.
5. Мазаракі А.А. Світовий ринок товарів та послуг: товарна структура / А. А. Мазаракі. – К.: Основи, 1996. – 118 с.
6. Савельєв Є. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: підручник / Є. Савельєв ; за ред. О.А.Устенка. – Т.: Економ. думка, 2001. – 504 с.
7. Рут Ф.Р. Міжнародна торгівля та інвестиції: підручник/ Ф.Р. Рут, А. Філіпенко. – К.: Основи, 1998. – 308 с.
8. Циганкова Т.М. Міжнародна торгівля : навч. посібник/ Т. М. Циганкова, Л.П. Петрашенко, Т.В. Кальченко – К.: КНЕУ, 2001. – 488 с.

Тема 4. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва

Теми доповідей:

1. Суть, напрями та фактори розвитку міжнародного поділу праці.
2. Сучасні тенденції у міжнародному поділі праці.
3. Новий економічний порядок і МПП.
4. Основні фактори міжнародного поділу праці.
5. Особливості участі України у міжнародному поділі праці.
6. Вплив абсолютних переваг А. Сміта і порівняльних переваг Д. Рікардо на МПП.
7. Міжнародний поділ праці як необхідна умова створення світового господарства.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
3. Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини : підручник / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. – К. : Кондор, 2009. – 266 с.
4. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – 7-ме вид., стереот. – К. : Знання, 2008. – 406 с.

5. Международные экономические термины : словарь-справочник / А. П. Голиков, П. А. Черномаз. – К. : Центр учебной литературы, 2008. – 376 с.

6. Міжнародна економіка : підручник / [Ю. Г. Козак, Д. Г. Лук'яненко, Ю. В. Макогон та ін.] ; за ред. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю. В. Макогона ; М-во освіти і науки України. –3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 560 с.

7. Романчиков В. І. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / В. І. Романчиков, І. О. Романченко – К. : ЦУЛ, 2008. – 256 с.

8. Світова економіка : підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач та ін. – К. : Либідь, 2007. – 640 с.

9. Фомішин С. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / С. В. Фомішин, Ю. В. Колесник. – Львів : Новий Світ – 2010. – 356 с.

Тема 5. Міжнародні економічні відносини у сфері послуг

Теми доповідей:

1. Поняття міжнародного ринку послуг.
2. Обсяг, структура та показники міжнародного ринку послуг.
3. Механізм міжнародного ринку послуг.
4. Географічна структура ринку послуг: стан і перспективи.
5. Показники динаміки та результативні показники розвитку міжнародного ринку послуг.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.

2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.

3. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі / І. Бураковський. – К.: Основи, 2000. – 241 с.

4. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей / П. Линдерт ; пер. с англ.– М.: Издательская группа «Прогрес» Универс, 1992. – 515 с.

5. Мазаракі А.А. Світовий ринок товарів та послуг: товарна структура / А. А. Мазаракі. – К.: Основи, 1996. – 118 с.

6. Савельєв Є. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: підручник / Є. Савельєв ; за ред. О.А.Устенка. – Т.: Економ. думка, 2001. – 504 с.

7. Рут Ф.Р. Міжнародна торгівля та інвестиції: підручник/ Ф.Р. Рут, А. Філіпенко. – К.: Основи, 1998. – 308 с.

8. Циганкова Т.М. Міжнародна торгівля : навч. посібник/ Т. М. Циганкова, Л.П. Петрашенко, Т.В. Кальченко – К.: КНЕУ, 2001. – 488 с.

Тема 6. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Теми доповідей:

1. Поняття та економічна сутність інвестицій.
2. Інвестиції на мікро- та макрорівнях. Ознаки інвестицій. Чинники інвестицій.
3. Функціонально-елементний склад інвестицій: за обсягом і впливом на економіку; за формами власності; за періодом дії; за регіональною ознакою; за характером участі в інвестиційному процесі.
4. Ефект мультиплікатора.
5. Державна іноземна допомога.
6. Міжнародні інвестиції, їх систематизація та особливості.
7. Ризики міжнародних інвестицій.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
3. Грідасов В. М. Інвестування : навч. посіб. / В. М. Грідасов, С. В. Кривченко, О. Є. Ісаєва. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 164 с.
4. Шевчук В. Я. Основи інвестиційної діяльності / В. Я. Шевчук, П. С. Рогожин. – К. : Генеза, 1997. – 384 с.
5. Ястремская Е. Н. Инвестирование : конспект лекций / Е. Н. Ястремская. – Х. : РИО ХГЭУ, 1999. – 84 с.
6. Ястремська О. М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади : наук. вид. / О. М. Ястремська. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2004. – 472 с.

Тема 7. Міжнародна міграція робочої сили

Теми доповідей:

1. Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили і етапи розвитку.
2. Масштаби, форми і основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів.
3. Економічні та неекономічні причини міграції. Види міжнародної міграції.
4. Класифікація міграції за основними ознаками.
5. Міграційне сальдо. Напрямки міграційних потоків.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
3. Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини : підручник / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. – К. : Кондор, 2009. – 266 с.
4. Лук'яненко Д. Міжнародна міграція робочої сили: український контекст / Д. Лук'яненко // Україна і світове господарство. Взаємодія на

межі тисячоліть : навч. пос. / Д. Лук'яненко, А. Поручник. – К. : Либідь, 2002. – С. 158–175.

5. Малиновська О. А. Проблема нелегальної міграції та транспортування мігрантів в Україні : наукова доповідь / О. А. Малиновська // Центр технічної кооперації для Європи та Центральної Азії, Міжнародна організація з міграції / упорядник О. А. Малиновська. – К. : Бланк-Прес, 2000. – 120 с.

6. Міжнародна економіка : підручник / [Ю. Г. Козак, Д. Г. Лук'яненко, Ю. В. Макогон та ін.] ; за ред. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю. В. Макогона ; М-во освіти і науки України. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 560 с.

7. Світова економіка : підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. І. Рогач та ін. – К. : Либідь, 2007. – 640 с.

Тема 8. Міжнародний науково-технічний обмін

Теми доповідей:

1. Сутність міжнародного науково-технологічного обміну.
2. Поняття міжнародного науково-технологічного обміну (МНТО).
3. Особливості сучасного МНТО.
4. Шляхи передачі технологій на міжнародному ринку технологій. Технологічна ємність торгівлі (ТЄТ).
5. Основні високотехнологічні галузі. Технологічна політика ТНК. Розвиток міжнародної технічної допомоги.
6. Форми міжнародної передачі технології.
7. Моделі технологічного маркетингу. Ліцензійна торгівля.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.

2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.

3. Липов В. В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль II. Міжнародні ринки та форми міжнародної економічної взаємодії : навчально-практичний посібник / В. В. Липов. – К. : Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 368 с.

4. Липов В. В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Практикум : навчально-методичний посібник / В. В. Липов. – К. : Видавничий дім «Професіонал», 2009. – 336 с.

5. Дахно І. І. Світова економіка : навчальний посібник / І. І. Дахно. – Видання 2-ге перероб. і доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 280 с.

6. Глобальна економіка : навч. посібник / Мазурок П. П., Одягайло Б. М., Кулішов В. В., Сазонец О. М. – Львів : Магнолія 2006, 2009. – 208 с.

7. Герасимчук В. Г. Міжнародна економіка : навчальний посібник / В. Г. Герасимчук, С. В. Войтко. – К. : Знання, 2009. – 302 с.

8. Світовий ринок товарів та послуг : підручник. У 2 ч. Ч. 2 / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х. : Ранок, 2008. – 240 с.

Тема 9. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Теми доповідей:

1. Національні та міжнародна валютно-фінансова системи, їх сутність і елементи.
2. Валютні елементи системи. Фінансові елементи системи.
3. Міжнародний ринок валют. Міжнародний кредитний ринок.
4. Ринок цінних паперів. Ринок довгострокових цінних паперів – фондовий ринок. Ринок фінансових деривативів.
5. Сутність та особливості розвитку євроринку. Євровалюта.
6. Світовий ринок золота.
7. Фактори формування валютного курсу. Конвертованість валюти.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
3. Боринець С. Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини : підручник / С. Я. Боринець. – 4-те вид., переробл. і доп. – К. : Знання, 2004. – 409 с.
4. Будкін В. С. Економічна глобалізація : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Будкін, А. С. Філіпенко та ін. – К. : Київський університет, 2009. – 543 с.
5. Довгаль Е. А. Макроэкономика : учеб. пособ. для студ. экон. спец. / Е. А. Довгаль ; Нар. укр. акад. – Х. : Изд-во НУА, 2010. – 300 с.
6. Міжнародна економіка : навч. посібник / Козак Ю. Г., Лук'яненко Д. Г., Макогон Ю. В. та ін. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
7. Міжнародна торгівля : навч. посібник / Циганкова Т. М., Петрашенко Л. П., Кальченко Т. В. – К. : КНЕУ, 2001. – 488 с.
8. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: теорія : підруч. / А.С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2008. – 408 с.
9. Шевчук В. О. Платіжний баланс, економічне зростання і стабілізаційна політика : монографія / В. О. Шевчук. – Львів : Кальварія, 2008. – 734 с.
10. Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика : Підручник / В. О. Шевчук. – К. : Знання, 2008. – 663 с.

Тема 10. Міжнародні кредитні відносини

Теми доповідей:

1. Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків.
2. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод.
3. Умови надання кредитів. Кредитні міжбанківські ставки.
4. Функції міжнародного кредиту.
5. Різновиди формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів (СРПК), його функції. Різновид операцій на СРПК.
6. Система СВІФТ. Операції сек'ютеризації.
7. Фактори поширення міжнародних кредитних відносин.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
1. Міжнародні фінанси : підручник / за ред. О. І. Рогача. – К. : Либідь, 2008. – 784 с.
2. Samuel Barkin J. International Organization: Theories and Institutions. Palgrave Macmillan, 2006. – 185 p.
3. Фінанси : підручник / [за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова]. – К. : Знання, 2008. – 611 с.
2. Оспішев В. І. Міжнародні фінанси : навчальний посібник / В. І. Оспішев, О. П. Близнюк, В. В. Кривоший. – К. : Знання, 2006. – 335 с.
3. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – К. : Знання, 2008. – 406 с.

Тема 11. Міжнародна економічна інтеграція

Теми доповідей:

1. Сутність, головні передумови й цілі інтеграційних процесів. Економічна інтеграція.
2. Розвиток інтеграційних процесів. Мета та ознаки інтеграційних процесів.
3. Етапи інтеграційного процесу.
4. Зона вільної торгівлі. Загальний ринок. Економічний союз. Валютний союз.
5. Повна економічна та політична інтеграція. Основні форми сучасної економічної інтеграції.
6. Рівні взаємодії економічних систем в процесі економічної інтеграції.
7. Основні проблеми регіональної інтеграції.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.

2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
3. Гагарина Г.Ю. Экономика Европейского союза : навч. посіб. / Г.Ю. Гагарина. – М.: Экономист, 2003.– 399 с.
4. Гончаров Ю.В. Світ. Європа. Україна. Трансформація економіки та інтеграція : навч. посіб. / Ю.В. Гончаров, Ю. О. Петін, О.М. Сальник. – К. : Знання України, 2007. – 504 с.
5. Інтеграція України в європейські правові, політичні та економічні системи: монографія / В.А.Манжола, В.І.Муравйов, А.С. Філіпенко та ін. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2007. – 320 с.
6. Нікітіна М.Г. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: просторові аспекти розвитку: навч. посіб. / М.Г. Нікітіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 192 с.
7. Україна в процесах міжнародної інтеграції / В.Р.Сіденко, Ю.В. Павленко, О.І. Барановський та ін. – Х. : Форт, 2003. – 280 с.
8. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини : підручник / А. С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2008. – 408 с.
9. Європейська інтеграція / В.І.Чужиков, Д.О.Ільницький, Г.О. Ковальчук та ін. – К.: КНЕУ, 2009. – 204 с.
10. Шемятинков В.Г. Европейская интеграция : навч. посіб. / В.Г. Шемятинков.– М.: Международные отношения, 2003.– 400 с.

Тема 12. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин

Теми доповідей:

1. Міжнародні економічні контакти. Міжнародна економічна взаємодія.
2. Міжнародне економічне співробітництво. Міжнародна економічна інтеграція.
3. Об'єкти й суб'єкти міжнародних економічних відносин. Класифікація міжнародних організацій.
4. Принципи (основи) міжнародних економічних відносин Організації Об'єднаних Націй (ООН).
5. Етапи розвитку міжнародних економічних відносин (доколоніальний, колоніальний, світова економіка, глобальна економіка).
6. Форми прояву міжнародного економічного співробітництва.
7. Міжнародна передача технологій.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.

3. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – К. : Знання, 2006. – 406 с.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку: підручник / Ю. В. Макогон та ін.; за заг. ред. Ю. В. Макогона. – Вид. 3-тє, доп. й випр. – К.: Освіта України, 2009. – 420 с.
5. Мокій А. І. Міжнародні організації : навч. посіб. / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 280 с.
6. Романчиков В.І. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В.І. Романчиков, І.О. Романченко. – К. : ЦУЛ, 2008.– 256 с.
7. Світова економіка: підручник / А. С. Філіпенко та ін.; голов. ред. С. В. Головка. – К.: Либідь, 2007. – 638 с.
8. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2008. – 408 с.

Тема 13. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

Теми доповідей:

1. Визначення місця і ролі України в системі МЄВ.
2. Сучасні світові товарні ринки і Україна.
3. Конкурентоспроможність вітчизняного виробника на світовому ринку.
4. Україна на світовому ринку товарів і послуг.
5. Проблеми і перспективи участі іноземного капіталу в економіці України.
6. Регіональна інтеграція у валютно-фінансовій сфері: світовий досвід та можливості його використання в інтеграційних об'єднаннях за участю України.
7. Інтеграція України в європейські економічні системи.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
3. Гагарина Г.Ю. Економіка Європейського союзу : навч. посіб. / Г.Ю. Гагарина. – М.: Економіст, 2003.– 399 с.
4. Гончаров Ю.В. Світ. Європа. Україна. Трансформація економіки та інтеграція : навч. посіб. / Ю.В. Гончаров, Ю. О. Петін, О.М. Сальник. – К. : Знання України, 2007. – 504 с.
5. Інтеграція України в європейські правові, політичні та економічні системи: монографія / В.А.Манжола, В.І.Муравйов, А.С. Філіпенко та ін. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2007. – 320 с.

6. Нікітіна М.Г. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: просторові аспекти розвитку: навч. посіб. / М.Г. Нікітіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 192 с.
7. Україна в процесах міжнародної інтеграції / В.Р.Сіденко, Ю.В. Павленко, О.І. Барановський та ін. – Х. : Форт, 2003. – 280 с.
8. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини : підручник / А. С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2008. – 408 с.
9. Європейська інтеграція / В.І.Чужиков, Д.О.Ільницький, Г.О. Ковальчук та ін. – К.: КНЕУ, 2009. – 204 с.
10. Шемятинков В.Г. Европейская интеграция : навч. посіб. / В.Г. Шемятинков.– М.: Международные отношения, 2003.– 400 с.

Тема 14. Економічна єдність світу і глобальні проблеми міжнародних економічних відносин

Теми доповідей:

1. Глобальні проблеми сучасності: причини, наслідки, шляхи вирішення.
2. Економічна безпека і проблеми її забезпечення в сучасній світовій економіці.
3. Економічне зростання та проблеми споживання природних ресурсів у світі.
4. Світова і національна енергетична безпека.
5. Проблеми недобросовісної конкуренції: зарубіжний та вітчизняний досвід.
6. Множинність цін на світовому ринку та проблема нееквівалентного обміну.
7. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
3. Богомолов О.Т. Мировая экономика в век глобализации: учебник / О.Т. Богомолов. – М.: АОИздательство «Экономика», 2007. – 359 с.
4. Горбач Л.М. Міжнародні економічні відносини : підручник / Л.М. Горбач, О.В. Плотніков. – К. : Кондор, 2009. – 266 с.
5. Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: навч. посібник/ Д.Г. Лук'яненко.– К.: КНЕУ, 2005.
6. Міжнародна економіка : підручник / [Ю.Г. Козак, Д. Г. Лук'яненко, Ю.В. Макогон та ін.] ; за ред. Ю.Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю.В. Макогона ; М-во освіти і науки України. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 560 с.
7. Світова економіка : підручник / А.С. Філіпенко, В. С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – 640 с.

Тема 15. Глобалізація та глобальні проблеми людства

Теми доповідей:

1. Глобалізація економічного розвитку і роль міжнародних економічних відносин в установленні зв'язків національних економік зі світовим господарством і у формуванні елементів глобальної економіки.
2. Форми прояву глобалізації. Глобальний характер сучасних економічних процесів.
3. Рушійні сили і особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми.
4. Глобалізація проблем економічного розвитку держав світу та напрямки їх розв'язання.
5. Транснаціоналізація світової економіки. Глобальні інвестиційні цикли.
6. Вплив глобалізації світової економіки на ринок праці.
7. Суперечливість процесу глобалізації.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
3. Богомолів О.Т. Мировая экономика в век глобализации: учебник / О. Т. Богомолів. – М.: АОИздательство «Экономика», 2007. – 359 с.
4. Горбач Л.М. Міжнародні економічні відносини : підручник / Л.М. Горбач, О.В. Плотніков. – К. : Кондор, 2009. – 266 с.
5. Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: навч. посібник/ Д.Г. Лук'яненко.– К.: КНЕУ, 2005.
6. Міжнародна економіка : підручник / [Ю.Г. Козак, Д. Г. Лук'яненко, Ю.В. Макогон та ін.] ; за ред. Ю.Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю.В. Макогона ; М-во освіти і науки України. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 560 с.
7. Світова економіка : підручник / А.С. Філіпенко, В. С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – 640 с.

Тема 16. Міжнародні корпорації у світовому господарстві

Теми доповідей:

1. Монополізація світового ринку товарів та послуг. Діяльність транснаціональних корпорацій (ТНК) і конкурентна боротьба на світовому ринку.
2. Середовище функціонування транснаціональних корпорацій.
3. Технологічна політика ТНК. Розвиток міжнародної технічної допомоги.
4. Транснаціоналізація господарського життя: сутність та принципи діяльності ТНК.

5. Наслідки діяльності ТНК в світовому господарстві і проблеми її регулювання.

Література:

1. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 602 с.
2. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 349 с.
3. Гагарина Г.Ю. Экономика Европейского союза : навч. посіб. / Г.Ю. Гагарина. – М.: Экономист, 2003.– 399 с.
4. Гончаров Ю.В. Світ. Європа. Україна. Трансформація економіки та інтеграція : навч. посіб. / Ю.В. Гончаров, Ю. О. Петін, О.М. Сальник. – К. : Знання України, 2007. – 504 с.
5. Інтеграція України в європейські правові, політичні та економічні системи: монографія / В.А.Манжола, В.І.Муравйов, А.С. Філіпенко та ін. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2007. – 320 с.
6. Нікітіна М.Г. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: просторові аспекти розвитку: навч. посіб. / М.Г. Нікітіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 192 с.
7. Україна в процесах міжнародної інтеграції / В.Р.Сіденко, Ю.В. Павленко, О.І. Барановський та ін. – Х. : Форт, 2003. – 280 с.
8. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини : підручник / А. С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2008. – 408 с.
9. Європейська інтеграція / В.І.Чужиков, Д.О.Ільницький, Г.О. Ковальчук та ін. – К.: КНЕУ, 2009. – 204 с.
10. Шемятинков В.Г. Европейская интеграция : навч. посіб. / В.Г. Шемятинков.– М.: Международные отношения, 2003.– 400 с

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

з дисципліни

«ВСТУП ДО ФАХУ»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**
галузь знань **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітні програми **«Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»**
вид дисципліни **обов'язкова**
факультет **міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладач:

доц. кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії
Шедякова Т. Є.

Методи контролю – це система дій, націлена на перевірку знань студента. В дисципліні «Вступ до фаху» для денної форми навчання використовуються наступні форми контролю:

- усний контроль, що по своїй сутності передбачає діалог і перевірку репродуктивного відтворення студентом отриманої інформації, а також усний контроль у формі доповіді студентом стосовно проблеми, що не була вирішена в рамках інформації, даної у лекції;
- дискусія, що передбачає активний диспут між усією групою та викладачем стосовно знаходження відповіді на поставлене питання;
- письмовий поточний тестовий контроль;
- підсумковий контроль у вигляді заліку.

Критерії оцінки успішності та результатів навчання

1) Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях (за п'ятибальною шкалою) встановлюються за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;

знання основної та додаткової літератури;

уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій (кейсів),

розв'язання задач, проведення розрахунків тощо при виконанні завдань, внесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах і аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з відповідей інших осіб.

5 балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також підручників і навчальних посібників. Студент повинен знати як саме економічні категорії і закони проявляються в ринкових умовах на мікрорівні та на макрорівні здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому проблем, демонструвати знання законодавчих та нормативних актів України.

4 бали свідчать, що студент має тверді знання з дисципліни «Вступ до фаху» в обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій мікроаналізу. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення питань.

3 бали ставляться тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали ставиться, коли студент продемонстрував, хоча і не в

повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

2–0 балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

2) Критерії оцінки знань при виконанні задач

5 балів ставиться, коли студент дає повну вичерпну відповідь. Вона складається з правильних арифметичних дій, доцільного та логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків.

4 бали ставиться тоді, коли теоретичне обґрунтування зроблене, хід розв'язання вірний, але є помилка при арифметичних розрахунках.

3 бали студент отримує у тому випадку, коли арифметичне рішення задачі дається без повного теоретичного обґрунтування.

2–0 ставиться, коли студент зовсім не розв'язує задачі, або розв'язує її неправильно. Опис та розв'язок є повністю ідентичним опису і розв'язку задачі іншим студентом.

3) Критерії оцінки відповідей на тестові завдання

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1–2 хвилини.

Загальна оцінка за тестове завдання ставиться в залежності від набраної кількості балів.

5 балів ставиться, якщо правильні відповіді складають 90–100%.

4 бали ставиться, якщо правильні відповіді складають 70–89%.

3 бали ставиться, якщо правильні відповіді складають 50–69%.

2–0 ставиться, якщо правильні відповіді складають до 50%.

4) Критерії оцінювання аналітично-пошукових завдань та рефератів

5 балів ставиться за умов, якщо студент продемонстрував вміння всебічно, безпомилково, в логічній послідовності проаналізувати проблему, проявив творчий підхід, проаналізував альтернативні теоретичні погляди, проявив авторське ставлення, використав значний фактичний та статистичний матеріал, сформулював висновки;

4 бали ставиться студентові, який продемонстрував вміння всебічно та безпомилково проаналізувати проблему, проаналізував альтернативні теоретичні погляди, використав значний фактичний та статистичний матеріал, сформулював висновки, проте відсутній творчий підхід при аналізі проблем

3 бали отримує студент, який виконав завдання з незначними помилками, в недостатній мірі використав статистичний та фактичний матеріал, не виявив авторського розуміння проблеми;

2 бали ставиться студентові, який припускається грубих помилок та логічної непослідовності під час виконання завдання, не використав сучасну літературу та сучасний фактичний матеріал.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота								Разом	Залік	Сума
Семінарські заняття										
T2	T4	T6	T8	T9	T11	T13	T16	60	40	100
8	8	7	7	8	7	8	7			

T1, T2 ... – теми розділів

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

У разі настання або подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання певний відсоток семінарських занять буде проведений в дистанційній формі (із використанням платформ Zoom та Google Classroom. В такому разі, усні відповіді, опитування, дискусії відбуваються за розкладом на платформі Zoom, а письмові завдання за темами надсилаються через платформу Google Classroom.